

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Громадська організація
«Об'єднання нечуючих педагогів»
вул. Велика Васильківська, 74,
оф. 39 м. Київ
03150

У Міністерстві розглянуто колективне звернення членів громадської організації «Об'єднання нечуючих педагогів» № 12 від 27.10 2017 р., що надійшло з Адміністрації Президента України, та інформуємо.

Актуальні напрями забезпечення права на освіту дітей з особливими потребами, зокрема запровадження інклюзивного навчання, створення інклюзивно-ресурсних центрів, реформування системи закладів інституційного догляду та виховання (деінституціалізація) визначено Указами Президента України від 25 серпня 2015 року № 501 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини», від 13 грудня 2016 року № 533 «Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю», від 3 грудня 2015 року № 678 «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю», Протоколом першого засідання Національної ради реформ на тему: безпека та благополуччя дітей як пріоритет розвитку країни» від 31 березня 2017 року, програмою діяльності Кабінету Міністрів України, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 р. «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року».

Національна стратегія реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 526-р, не має на меті руйнації системи освіти для осіб з порушеннями слуху. Основною метою Стратегії є проживання, виховання та гармонійний розвиток дітей в сімейному середовищі.

Поряд з цим, другий етап реалізації Стратегії передбачає оптимізацію мережі спеціальних закладів для даної категорії дітей шляхом скорочення мережі спеціальних шкіл-інтернатів починаючи з 2019 року на 5 % кількості таких закладів станом на 1 січня 2018 року. Потрібно зауважити, що такі зміни зумовлені вимогами часу, оскільки розширюється мережа закладів загальної

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/11-12286 від 23.11.2017

середньої освіти з інклюзивними та спеціальними класами та зменшується контингент учнів у спеціальних школах.

З метою створення організаційно-правових засад розбудови нової української школи, реформування системи інституційного навчально-виховного середовища та забезпечення права дитини на виховання в сім'ї, Урядом України прийнято рішення про припинення з 1 вересня 2017 року набору учнів до підготовчого та першого класів спеціальних шкіл для дітей із затримкою психічного розвитку, забезпечивши їх навчання в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти за місцем проживання дітей (постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України 23 квітня 2003 р. № 585» (далі — Постанова).

Разом з тим, у Постанові не йдеться про згортання мережі спеціальних закладів освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, тяжкими порушеннями мовлення. Існування спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів закріплене в Законі України «Про загальну середню освіту» (частина 2 статті 9).

На сьогодні в Україні функціонує розгалужена мережа закладів загальної середньої освіти, у яких діти з порушеннями слуху можуть здобувати освіту відповідного рівня: заклади загальної середньої освіти з інклюзивними та спеціальними класами, спеціальні школи, навчально-реабілітаційні центри. Таким чином, Держава забезпечує варіативність можливостей здобуття освіти дітьми з особливими освітніми потребами. Право вибору навчального закладу та форм навчання для неповнолітніх дітей належить батькам або особам, які їх замінюють (стаття 29 Закону України «Про загальну середню освіту»).

Крім того, відповідно до частини 3 статті 8 Закону України «Про загальну середню освіту» спеціальні школи можуть мати у своєму складі інтернати з частковим або повним утриманням здобувачів освіти. Проте, в контексті зазначеного, керівникам спеціальних закладів загальної середньої освіти слід всіляко сприяти перебуванню у сім'ї, особливо учнів, які проживають у населеному пункті, де розташована спеціальна школа.

Поряд з цим, інформуємо, що для реалізації прав осіб з інвалідністю на підставі рівних можливостей, починаючи з 2017 року, у державній субвенції передбачено цільові видатки у сумі 209,4 млн. грн. на додаткові послуги для учнів з особливими потребами інклюзивних та спеціальних класів.

Субвенція спрямовується на надання державної підтримки дітям з особливими освітніми потребами, що навчаються в спеціальних та інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти, а саме: дітям з порушеннями зору, слуху, інтелектуальними та іншими порушеннями розвитку. Зазначені кошти використовуються на оплату видатків, необхідних для проведення додаткових корекційно-розвиткових занять, що визначені індивідуальною програмою розвитку дитини, придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, обладнання, дидактичного матеріалу, особливих засобів наочності, що дозволить створити умови з урахуванням потреб таких учнів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» визначено механізм надання зазначеної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

Забезпечення підвезення учнів і педагогічних працівників до закладів початкової та базової середньої освіти і у зворотному напрямку (у разі потреби – транспортними засобами, пристосованими для перевезення осіб, які пересуваються на кріслах колісних) належить до повноважень районних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад (ст. 66 Закону України «Про освіту»), та здійснюється у 2017 році за рахунок коштів освітньої субвенції відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 827-р «Деякі питання використання у 2016 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам».

Надзвичайно важливим є питання підвищення професійної підготовки педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, в тому числі і спеціальних шкіл. Статтею 27 Закону України «Про загальну середню освіту» передбачене щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти. Потрібно зауважити, що певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Таким чином, Держава створює умови для забезпечення прав осіб з особливими освітніми потребами на здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також надає підтримку шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення розумного пристосування закладів освіти, що враховує індивідуальні потреби таких осіб, визначені в індивідуальній програмі розвитку.

Заступник Міністра

Павло Хобзей